

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.620/2018/20.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperesek:

... I. rendű
... II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Sós Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sós Tamás pártfogó ügyvéd)

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

OBH Jogi Képviseleti Osztály (ügyintéző: dr. Ilovsky Zoltán)

A per tárgya:

Bírósági jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

Az I. és II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.21.177/2017/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 10.P.20.430/2016/38.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperesek képviseletében eljáró pártfogó ügyvéd felülvizsgálati eljárásban felmerült díját és a le nem rótt 1.332.900 (egymillió-háromszázharminckettőezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperessel, mint adóssal szemben több végrehajtási eljárás indult, amelyek során a végrehajtó lefoglalta az I. rendű felperes tulajdonában álló ..., ... hrszú, ... szám alatti ingatlant, amelyet a 2008. december 17. napjára kitűzött árverésen 5.600.000 forint árverési vételárért értékesített. A végrehajtó intézkedése ellen az I. rendű felperes több kifogást terjesztett elő, kérve az ingatlanárverés megsemmisítését. A Szegedi Városi Bíróság a 2009. július 6-án kelt 0601-3.Vh.2703/2004/386. számú végzésével a végrehajtási kifogásokat elutasította. Az I. rendű felperes fellebbezése alapján eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 4.Pkf.22.111/2009/1. számú, 2009. szeptember 30-án kelt és az I. rendű felperesnek 2009. november 2-án kézbesített végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az árverés eredményeként a NAV javára 546.167 forint került behajtásra a 2003. január 13. napját követően esedékessé vált adótartozás kiegyenlítéseként, a további követelés elévülés miatt törlésre került. Miután a végrehajtó felhívására a felperesek az ingatlant nem adták birtokba, a végrehajtó 2009. november 24. napjára kitűzte az ingatlan kiürítését, amelyhez karhatalom segítségét vette igénybe. A végrehajtó az ingóságokat a melléképületbe szállíttatta át, ahonnan december 4-én az I. rendű felperes házasársa, a II. rendű felperes felügyelete mellett az általa megbízott szállítók elfuvarozták azokat. Az I. rendű felperes az ingatlan kiürítését megelőzően és azt követően is számos beadványt terjesztett elő, vitatva az árverés törvényességét, a kilakoltatás elrendelését és jogszerűségét. Az I. rendű felperes végrehajtási kifogásait és kérelmeit a Szegedi Városi Bíróság a 2010. január 13-án kelt 0601-3.Vh.2703/2004/420/1. számú végzésével elutasította, amelyet a másodfokon eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 4.Pkf.21.315/2010/3. számú végzésével helybenhagyott.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperesek keresetükben kérték az alperes 9.329.000 forint vagyoni és 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. Vagyoni kárigényüket arra alapították, hogy az ingatlan kiürítése során a megjelölt értékű ingóságaik tűntek el, és hivatkoztak arra is, hogy az adóhatóság az I. rendű felperes adótartozását elévülés miatt törölte, a végrehajtás ennek ellenére foganatosításra került. A nem vagyoni kártérítés iránti igényük indokolásaként a felperesek előadták, hogy az alperes a 2009. november 15. napjától fennálló kilakoltatási moratóriumra vonatkozó rendelkezések figyelmen kívül hagyásával lehetőséget biztosított a végrehajtónak a kilakoltatásukhoz, így a téli hideg időjárásban az utcára kerültek.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a pert „az elévülésre tekintettel jogsérelmet és vagyoni kárt eredményezőnek állított végrehajtási eljárási cselekmények miatt előterjesztett vagyoni és nem vagyoni kártérítésre kötelezés” iránti kereseti kérelem vonatkozásában megszüntette, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját a felperesek egyetemlegesen viselik, míg a feljegyzett 799.740 forint elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli.
- [5] A felperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének a permegszüntetésre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a felperesek adótartozás

elévülésére alapított keresetét is elutasította, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének további rendelkezéseit részben és akként változtatta meg, hogy a felperesek képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját az állam viseli, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperesek képviselőjét a másodfokú eljárásban ellátó pártfogó ügyvéd díját, valamint a feljegyzett 1.066.320 forint másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

- [6] A jogerős ítélet - felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns - indokolása szerint a felperesek a vagyoni és nem vagyoni kárigényük alapjául szolgáló jogellenes magatartásként lényegében arra hivatkoztak, hogy az alperes a 4.Pkf.22.111/2009/1. számú határozatának meghozatala során nem észlelte, hogy az I. rendű felperes adótartozása elévülés miatt törlésre került, így az ingatlanárverés megsemmisítéséről elmulasztott rendelkezni; másrészt az alpereshez intézett beadványokban jelezte a kilakoltatási tilalom fennállását, ezt azonban az alperes figyelmen kívül hagyta és nem akadályozta meg az ingatlan kiürítését.
- [7] Az elsőfokú bíróság tévesen szüntette meg a pert a NAV felé fennálló adótartozás elévülésével kapcsolatos igény tekintetében a perfüggőségre hivatkozással. Az elévülés figyelmen kívül hagyására, mint az alperes jogellenes magatartásra alapított igény érdemben is alaptalan. Az I. rendű felperes sem a Szegedi Városi Bíróság 0601-3.Vh.2703/2004/386. számú végzésével elbírált végrehajtási kifogásban, sem a határozat ellen benyújtott jogorvoslati kérelmében a végrehajtási jog elévülésére nem hivatkozott. Ebből következően nem mulasztott a Csongrád Megyei Bíróság, amikor a 4.Pkf.22.111/2009/1. számú határozata meghozatalakor az elévülés kérdését nem vizsgálta. Ettől függetlenül az ingatlan árverési értékesítésére nem kizárólag az I. rendű felperessel szemben az adótartozás behajtása iránt indult végrehajtási eljárásban került sor, hanem az I. rendű felperessel szemben indított egyéb végrehajtási eljárások alapjául szolgáló követelések kiegyenlítése érdekében is. Ebből következően az adótartozás behajtása érdekében indult végrehajtási eljárástól függetlenül sem volt elkerülhető az ingatlan árverési értékesítése. Az a tény, hogy a végrehajtási eljárás eredményeként az árverési vételárból a NAV részére 546.167 forint került behajtásra, arra utal, hogy az ingatlan árverési értékesítésének időpontjában az adóhatóság, mint végrehajtást kérő kérelme alapján, kizárólag az elévülés miatt nem törölt, a még fennálló adótartozásra folyt a végrehajtás az I. rendű felperessel szemben.
- [8] Alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta, hogy a végrehajtó az ingatlan kiürítését az ún. kilakoltatási tilalom időtartama alatt foganatosította. Az ingatlan kiürítésének időpontjában hatályos, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 182/A. § (1) bekezdése alapján a tilalom december 1-jétől március 1-éig állt fenn. A perbeli esetben az ingatlan kiürítésére a jogszabályban írt időtartamon kívül került sor. Ezért nincs jelentősége annak, hogy az alperes mulasztott-e az erre vonatkozó beadványok elbírálása tekintetében. A Vht. 182/A. § (1) bekezdésének a 2017. évi CXXXV. törvénnyel történt, 2017. november 11. napjától hatályos módosítása, amely az ún. kilakoltatási tilalom kezdő időpontját november 15. napjában határozta meg, a jogvita elbírálásánál nem vehető figyelembe. A felperesek vagyoni kára, ingóságai eltűnése és az alperes terhére rótt magatartás, miszerint nem akadályozta meg az ingatlan kiürítését, között releváns okozati összefüggés nem áll fenn, ezért a kártérítési felelősség nem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetüknek való helyt adás, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Fenntartották álláspontjukat, miszerint az

alperes az anyagi jogszabály az akkor hatályos Ptk. 325. § (1) bekezdésének megsértésével járt el, amikor az elévült követelés végrehajtását döntésével nem akadályozta meg, és e magatartás pedig okozati összefüggésben áll azzal, hogy a felperesek ingatlanát elárverezték. Az alperes az eljárása során megsértette a Pp. 206. §-ának rendelkezését is, mivel a felperesek szerint rendelkezésére álltak az adóhatóság határozatai, amelyek a felperesek fennálló adótartozásait törölték. Mindezek alapján az alperes helytelen és iratellenes következtetéseket vont le, amely a felpereseknek kárt okozott. Hivatkoztak ebben a körben a Vht. 41. §-ának rendelkezéseire. A felperesek érveltek azzal is, hogy a másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a Ptk. 349. § (1) bekezdését. Az adott esetben a felperesek számára nem állt rendelkezésre rendes jogorvoslati eszköz, az alperes jogerős határozata ellen nem lehetett fellebbezni a Kúrián benyújtott felülvizsgálati kérelem pedig nem minősül az államigazgatási jogkörben okozott kár szempontjából olyan jogorvoslati eszköznek, amelynek elmulasztása a bíróság kártérítési felelősségét kizárná. Ettől függetlenül, ha a rendelkezésükre is állt volna rendes jogorvoslati eszköz, az EH2004.1027 számú eseti döntésre figyelemmel a valótlan adatokon alapuló határozat ellen a jogorvoslat elmulasztása nem zárja ki a kártérítési igény érvényesítésének lehetőségét.

- [10] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem alaptalan az alábbiak szerint.
- [12] A felperesek - tartalmilag - azt rótták az alperes terhére, hogy hivatalból nem észlelte a NAV által érvényesített követelés elévülését, ezért elévült követelésrész tekintetében volt folyamatban a végrehajtási eljárás.
- [13] A perbeli jogvita elbírálása szempontjából irányadó Ptk. 204. § (3) bekezdése értelmében az elévült követelésekre nem lehet alkalmazni azt a rendelkezést, mely szerint azt, hogy a követelés bírósági úton nem érvényesíthető, hivatalból kell figyelembe venni. E rendelkezés értelmében tehát a bíróság előtti eljárásban az elévülés hivatalból nem vehető figyelembe. Ebből következően a bíróság csak a fél kifejezett hivatkozása esetén vizsgálhatja, hogy az eljárás tárgya szerinti követelés elévült-e.
- [14] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy nem mulasztott a Csongrád Megyei Bíróság azzal, hogy az elévülést a felperesek hivatkozásának hiányában nem vizsgálta.
- [15] A jogerős ítélet nem a rendes jogorvoslat kimerítésének hiánya miatt, hanem a jogellenes magatartás, illetve az okozati összefüggés megállapíthatóságának hiánya miatt találta alaptalannak a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján előterjesztett keresetet. Ezért a felülvizsgálati kérelemben a rendes jogorvoslati eszköz kimerítésével kapcsolatos érvelésnek a jogerős ítélet felülbírlata szempontjából nincs jelentősége.
- [16] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértett jogszabályt, azért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [17] Ptk. 204. § (3) bekezdés, 349. §

Záró rész

- [18] Az alperesnek perköltségigénye nem volt. A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján rendelkezett az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperesek pártfogó ügyvédi képviseletével a felülvizsgálati eljárásban felmerült díj, valamint a felperesek személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam által való viseléséről.

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző